

Strategisk plan och budget 2020-2022

UNDERLAG FÖR BUDGETBEREDNING
KOMMUNSTYRELSEN/INTERN SERVICE

2019-04-12

Underlag för budgetberedning, strategisk plan och budget 2020-2022

Utmaningar och verksamhetsförändringar

Intern Service är en köp- och säljförvaltning fullt ut, det vill säga att alla kostnader ska finansieras av motsvarande intäkt. Finansieringsmodellen för Kost och Städ behöver ses över då nuvarande modell har brister.

Intern Service och köpande förvaltningar står gemensamt inför ekonomiska utmaningar framöver.

Intern Service ska vara en stödjande och drivande part i lokalbehovsprocessen och tillhörande lokalförsörjningsplaner.

Intern Service står inför flera komplexa investeringar framöver där Demenscentrum, skolor och utredningen av Framnäsområdet innehållande bland annat ett nytt badhus ingår.

Att samla kommunens fastigheter under en förvaltning samt ha en gemensam drift av anläggningarna innebär många fördelar men också utmaningar i att hitta nya arbetsformer och nya roller.

Det är en utmaning att nå målsättningen att övergå till fossilfria fordon inom Lidköpings kommun.

Personalförsörjningen är en utmaning där brist på framförallt ingenjörer och kockar är ett påtagligt faktum. Rekryteringen av kockar blir allt svårare på grund av stora pensionsavgångar, låg lönenivå och en stor nationell brist inom yrket.

Styrkort

Kommentarer till föreslagna mål och indikatorer som Intern Service har synpunkter på

Lidköping är en attraktiv kommun för fler att bo och leva i

Intern Service bidrar till att nå måluppfyllelsen att vara en attraktiv kommun för fler att bo och leva i.

Företagsklimatet i Lidköping är bland de tio bästa i Västra Götalands län

Intern Service bidrar till att nå måluppfyllelsen att företagsklimatet i Lidköping är bland de tio bästa i Västra Götalands län.

Lidköping är en föregångare inom miljöområdet

Förslag på ytterligare indikatorer:

- Elanvändning i fastigheter förvaltade av Intern Service
Målvärde 2023: 51 kWh/m²
- Energianvändning för uppvärmning i fastigheter förvaltade av Intern Service
Målvärde 2023: 92 kWh/m²

Förslag på nyckeltal:

- Produktionskapacitet på solenergianläggningar i Intern Service fastigheter

Lidköpings kommun tillgodoser behovet av lokaler och anläggningar på ett effektivt sätt

För att uppfylla föreslagna indikatorer ser Intern Service att åtgärder behöver genomföras innan dessa går att mäta.

- En kommunövergripande lokalstrategi behöver tillskapas som samordnar och ansvarar för lokalbehovsprocessen.
- En kommunövergripande lokalbehovsprocess med tillhörande lokalförsörjningsplan behöver tas fram, vilket kommer att ligga som underlag till Strategisk plan och budget med tillhörande 10-årig investeringsplan.

Lidköpings kommun prioriterar ekologiska och lokalproducerade livsmedel

Indikatorer:

- Andel inköpta närproducerade säsong produkter
Indikatorn är en utmaning då den inte är förenlig med nuvarande livsmedelsavtal.
- Andelen miljömärkta livsmedel och Fairtrade av totala mängden livsmedel handlat av grossist
Målvärde 2023: 40 procent

Förslag på ytterligare indikator:

- Antal säsongbetonade event med varor från lokala producenter per år som sker i Intern Service regi
Målvärde 2023: 4 tillfällen

Ekonomi

Driftbudget

Driftbudget, tkr

	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Intäkter	403 809	442 580	463 175	475 141	486 998	499 477
Kostnader	-401 372	-443 227	-467 194	-477 160	-489 017	-501 496
Nettokostnad	2 437	-647	-4 019	-2 019	-2 019	-2 019

Kommentarer till/konsekvensbeskrivning av föreslagen budgetram drift

Intern Service är en köp- och säljförvaltning fullt ut, det vill säga att alla kostnader ska finansieras av motsvarande intäkt. De tjänster som Kost och Städ tillhandahåller förvaltningarna hamnar som övriga kostnader hos förvaltningarna och ersätts enligt inriktningsbeslutet som övriga kostnader med 1,5 procent. Den beräknade kostnadsökningen är högre.

Under tidigare år har för förvaltningarna kompenserats med 2,0 procent i budget för övriga kostnader och det verkliga behovet av intäktsökning för Städ och Kost har varit högre. För att komma till en överenskommelse med köpande förvaltning har kompromisser om indexökningar gjorts. I och med detta har enheterna Städ och Kost samt köpande förvaltning sedan flera år tillbaka fått effektivisera sina verksamheter.

För att kunna säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning, lyckas locka och behålla svårrekryterade grupper samt kunna vara konkurrenskraftiga på marknaden kommer Intern Service under perioden göra satsningar på personalförsörjning och kompetensutveckling.

Fastighet

Fastighet begär att få nyttja 4 mnkr från underhållsfonden årligen för 2020-2022, denna uppgick i bokslut 2018 till 24,7 mnkr.

Fastighet vill flagga för att skärpta krav kring brandskyddsåtgärder kan leda till att åtgärder behöver göras i några fastigheter för att nå upp till dessa krav. Dessa åtgärder är hyreshöjande och investeringsmedel måste avsättas/omdisponeras för att kunna utföra dessa åtgärder.

Införandet av den nya rutinen för avfallshantering i kommunen kan innebära ökade driftskostnader för verksamheterna samt att del av investeringsutrymmet behöver nyttjas för göra anpassningar i fastigheterna för att kunna följa kommunens åtagande. Ett arbete kommer startas upp för att utreda omfattningen.

Kost

Kost fick en engångssatsning för 2019 för att främja inköp av lokalproducerade råvaror. För att kunna fortsätta med denna typ av event behöver satsningen permanentas under perioden.

Kosts indexuppräknning bedöms för 2020 till 2,7 procent, 2021 till 3,0 procent och 2022 till 3,0 procent. I tabellen nedan kan utläsas mellanskillnaden per år för uppräknningen av övriga kostnader på 1,5 procent och den beräknade kostnadsökningen.

Kost	2020	2021	2022	
Ofinansierad kostnadsökning, mellanskillnad på beräknad kostnadsökning och 1,5 % (tkr)	2,7% mot 1,5%	3,0% mot 1,5%	3,0% mot 2,0%	Akkumulerad obalans 2022
Totalt	1 523	1 584	1 130	4 237
Barn & Skola	850	890	633	2 373
Utbildning	230	238	170	637
Vård & Omsorg	443	457	326	1 226

Efter dialog med köpande förvaltningar har olika effektiviseringskrav på indexuppräknningen ställts till Kost.

Utifrån förändrad uppräknning av övriga kostnader i Strategisk plan och budget 2019-2021 la Barn & Skola ett årligt effektiviseringskrav på Kost. Effektiviseringskravet på cirka 800 tkr motsvarar mellanskillnaden för beräknad indexuppräknning för Kost och uppräknningen av övriga kostnader på 1,5 procent.

Köpande förvaltning styr antalet kök och hur dessa är utformade så som antal serveringsstationer, mottagningskök eller tillagningskök, alternativa rätter etcetera. Detta medför att Kost har liten möjlighet att påverka kostnader som är kopplade till ovan och kostnadsutvecklingen om man inte vill göra avkall på kvalitén.

Kosts totala budget fördelar sig enligt följande: personalkostnader 45 procent, livsmedel 38 procent, hyror 9 procent och övriga kostnader 8 procent. Utifrån dagens organisation och utbud kan Kost inte minska på personalkostnader. Livsmedelskostnaderna är den variabel som går att

justera vilket kan medföra avkall på den höga ambitionsnivån. Kostnadsminskande åtgärder kan vara att minska antalet alternativa rätter, öka andelen vegetariska rätter eller minska andelen ekologiska livsmedel.

För att klara budgetbalansen och effektiviseringskravet som Barn & Skola ställt på Kost har olika förslag diskuterats. Beslutet kring nedanstående förslag ligger hos Barn & Skola.

- Förändra befintliga tillagningskök till mottagningskök, vilket är kostnadseffektivt att genomföra på två kök. Förändringen ger en kostnadsminskning på 340 tkr.
- Höjning av pris för pedagogiska måltider från dagens 18 kr till 20 kr ger 320 tkr, 22 kr ger 630 tkr eller 25 kr ger 1 100 tkr, utifrån 2018 års volymer. Priset för pedagogiska måltider har inte höjts på flera år.

Utmaningen tillsammans med Vård & Omsorg är när de stänger ner några få vårdplatser på olika boenden. Detta medför att de fasta kostnaderna för köken är oförändrade fast volymerna minskar vilket gör att kostnaden för dagsportioner ökar mer än index. Vård & Omsorg har inte ställt något direkt effektiviseringskrav på Kost men tillsammans ses olika måltidlösningar över för att minska kostnaderna.

Utbildning har inte ställt några speciella effektiviseringskrav på Kost.

Städ inklusive Kontakten och Fordon

Städ kommer att höja priserna för år 2020 med 1,5 procent mot köpande förvaltningar vilket är i linje med indexhöjningen för övriga kostnader enligt inriktningsbeslutet för Strategisk plan och budget 2020-2022. Detta medför att Städ för åren 2020 och 2021 kommer att arbeta med inre effektiviseringar motsvarande cirka 600 tkr per år.

Effektiveringarna består av:

- Översyn av Kontakten, påbörjad 2019 och kommer att ge helårseffekt 2020.
- Översyn av arbetstider och då främst starttider då dessa kan leda till minskade kostnader för obekvämt arbetstid.
- Minska utbildningskostnader genom den egna utbildningsorganisationen.
- Anpassa och optimera organisationen utifrån nyckeltal.
- Genomlysning av olönsamma kontrakt och förbrukningsmaterial.

Investeringsbudget

I nedanstående tabell redovisas förändringar under åren 2020-2022 mot höstens inlämnade investeringsbudget. Hela Intern Service investeringsbudget för åren 2020-2029 redovisas i separat bilaga.

Intern Service	Budget 2020	Nytt förslag 2020	Plan 2021	Nytt förslag 2021	Plan 2022	Nytt förslag 2022
Äldreboende enligt äldreomsorgsplanen	60 000	10 000	60 000	70 000	10 000	20 000
Stenportskolan	X	50 000	X	90 000		
Omställning och effektivisering för hållbara måltidslösningar					X	4 000
Anpassningar och övriga investeringar	9 000	6 000	9 000	6 000	9 000	6 000
Utökning högstadieplatser	X	25 000	X	0	X	25 000
Förskola Askeslätt	1 000	0	42 000	0	0	0
Lärmiljöutveckling enl Barn & elevplan 2016-2022	6 000	0	6 000	3 000	6 000	3 000
Fler förskoleplatser i Gamla staden			X	2 000	X	0
Förskola/skola i Filsbäck			3 000	3 000	X	0
Badhus Framnäs, projektering, byggstart			50 000	50 000	X	150 000

Kommentarer till/konsekvensbeskrivning av förslag till investeringsbudget

Intern Service har reviderat investeringsbudgeten utifrån höstens inskickade investeringsbudget. Uppdraget att minska höstens inlämnade investeringsbudget med 10 procent har genomförts i dialog med berörda förvaltningar. Intern Service har lyckats minska investeringsramen med de 10 procent utifrån de investeringar som idag är kända, samt är några investeringar framflyttade i tiden. Minskningen med 10 procent är gjort utifrån hela 10-årsperioden och inte per år.

Från höstens investeringsbudget har objekten Trygghetslägenheter, Gruppboende för funktionshindrade och Särskilt boende plockats bort från Intern Service investeringsbudget. Det är dock av stor vikt att dessa objekt blir av men byggs av andra aktörer för att möta kommunens framtida åtaganden.

Objekt Energisparåtgärder ligger enligt tidigare investeringsbudget för 2020-2022. För 2023-2029 finns ett årligt investeringsbehov på 6 mnkr för att fortsätta genomföra energisparåtgärder enligt plan med fokus på lönsamma och driftkostnadssänkande investeringar.

För objekt Äldreboende enligt äldreomsorgsplanen är investeringsbudgeten justerad mellan åren för att matcha bedömt investeringsbehov för respektive år. För 2019 finns mer investeringsmedel avsatta än vad som kommer gå åt. Återstående medel kommer begäras ombudgeteras till 2020. Pågående objekt är Tolsjö äldreboende samt Demenscentrum. För 2021-2024 finns medel avsatta att fortsätta omställningen av de återstående tre äldreboendena: Bräddgården, Guldingen och Solhaga.

Objekt Nyproduktion Äldreboende/Demensboende är inplanerat till 2025 och 2026. Investeringen uppgår till 70 mnkr. Behov av ett nytt boende finns på grund av att nya platser behövs enligt befolkningsprognosen som visar på en större andel äldre bland befolkning i kommunen samt genom att hyresavtal för extern inhyrning går ut.

För objekt Daglig verksamhet för funktionsnedsatta finns medel med 1,0 mnkr avsatta för utredning. Denna utredning kommer påvisa det framtida behovet och vart lokaler ska tillskapas och i vilken regi.

Objekt Stenportskolan avser nyproduktion av skola och särskola enligt Barn & skolas nya flexibla lärmiljöer. Nyproduktion är att föredra utifrån den utredning som gjorts. Investeringen uppgår till 143 mnkr och Stenportskolan kommer att stå klar till vårterminens start 2022.

Objekt Omställning och effektivisering för hållbara måltidslösningar behövs investeringsmedel avsättas med 4 mnkr årligen från 2022 och framåt. Kost ska servera näringsriktig mat på ett hållbart sätt till kommunens barn/elever/brukare. För att möta dagens utmaningar med kockbrist, små enheter och volymökningar i köken behöver nya alternativ hittas för att gå mot mer resurseffektiva måltidslösningar bland annat med hjälp av Vänerköket.

Objekt Anpassningar och övriga investeringar har sänkts från 9 mnkr till 6 mnkr per år då framtida önskemål om mindre verksamhetsanpassningar beräknas minska.

För objekt Utökning högstadieplatser finns 25 mnkr årligen avsatta under åren 2020, 2022, 2023 för de tre högstadieskolorna. Barn & Skola är klara med sin utredning och kommer tillsammans med Intern Service att bestämma i vilken turordning byggnationerna kommer att ske. Dock behöver Utbildnings framtida behov av platser samplaneras med ovan.

För objekt Förskola Askeslätt finns 43 mnkr avsatta, dessa flyttas framåt i tiden till 2023, 2024.

Objekt Lärmiljöutveckling enligt Barn & elevplan 2016-2022 halveras från 6 mnkr till 3 mnkr. För 2020 kan medlen tas bort då det finns avsatta medel 2019 som ej är inplanerade och kan användas för 2020.

Objekt Utredning fler förskoleplatser i Gamla staden ska påvisa vart framtida förskoleplatser kan lokaliseras.

Objekt Förskola/skola i Filsbäck är ett led i den exploatering som kommer startas upp inom kort. Det finns ett initialt behov av att tillskapa ytterligare förskoleplatser i anslutning till befintlig förskola. Medel är inplanerade till 2023. En tillbyggnad av förskolan med en skol-del kommer först några år därefter och är inplanerade till 2026.

Objekt Nya förskoleplatser låg med i höstens investeringsbudget. Dessa tas nu bort från investeringsbudgeten och bör tillskapas av extern part.

Objekt Nya förskoleplatser Majåker är inplanerade med 50 mnkr till 2027. Majåkers förskola bedöms utifrån byggnadsteknik och ålder behöva ersättas vid denna tidpunkt och platsbehovet måste lösas på Majåkersområdet. Samlokalisering med närliggande Torsborgs förskola kommer att tas i beaktande.

För objekt Badhus kommer en förstudie snart att startas. Resultatet kommer påvisa vad som ska byggas och till vilken investeringsutgift. Preliminära investeringsmedel läggs in i investeringsbudgeten och kommer revideras utifrån vad utredningen visar. Förstudien kommer också försöka påvisa framtida driftkostnader.

Volymutveckling

	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Fastighet										
Förvaltade lokaler m2	231 300	232 400	232 100	234 700	237 500	248 500	250 700	249 750	249 750	247 950
Externt inhyrda lokaler m2	44 500	44 300	45 600	50 800	54 500	54 100	53 500	53 000	53 000	53 000
Kost										
Skola lunch*	1014 295	1016 594	1038 718	1050 823	1064 666	1069 141	1079 832	1090 631	1112 443	1134 692
Fritids lunch	28 169	30 580	30 658	34 409	38 528	33 615	34 000	34 000	34 000	34 000
Fritids frukost	96 364	104 774	116 366	122 810	133 477	139 022	140 000	140 000	140 000	140 000
Fritids mellanmål	179 724	187 844	197 081	204 364	206 770	209 570	210 000	210 000	210 000	210 000
Förskola lunch	306 047	320 015	325 238	325 568	344 607	351 985	355 000	360 000	360 000	360 000
Förskola frukost	181 183	187 038	199 055	195 870	212 228	217 883	220 000	224 000	224 000	224 000
Förskola mellanmål	200 696	201 521	213 108	211 551	224 572	227 974	230 000	234 000	234 000	234 000
Äldreomsorg dagsportioner	182 359	181 797	188 753	181 860	164 262	158 281	158 000	158 000	158 000	158 000
Städ										
Städtimmar	171 100	170 000	173 000	174 000	177 200	187 215	187 000	187 000	187 000	187 000

* Inklusive Gymnasiet

Nyckeltal och verksamhetsmått

	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Fastighet						
Driftkostnad inklusive underhåll kr/m2	386	414	430	426	443	461
Kapitalkostnad kr/m2	302	331	374	398	402	413
Kost						
Snittkostnad skola kr/lunch	36	37	39	40	42	43
Snittkostnad förskola kr/dagsportion	78	82	85	89	91	94
Snittkostnad äldreomsorg kr/dagsportion	142	148	152	157	161	166
Städ						
Städkostnad kr/m2	234	234	240	243	247	251
Avverkningsgrad städad yta/timma						